

Henki &

elämä

Miltä tuntuu, kun kaikki katsovat?

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

5.3.2020 ■ numero 4

Puheradion
ystävä
yläkaupungilta

► sivu 3

Valtiontalon
tilan nimikilpailu
ratkesi

► sivu 4

Mille
nainen
nauraa?

► sivu 5

Kun Kirsi Pohjola aloitti yliopistolla luennoitsijana, luentopalkkio oli suurempi, jos luento videoitiin laajemmalle yleisölle. Nyt ajatus huvittaa häntä.

Ihmisten edessä

Papin työ on jatkuvaa esiintymistä, ja tietylle joukolla osoitettu sanoma saattaa nykyään levitä laajallekin yleisölle. Välillä pappikin jännittää.

IIKKA HACKMAN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuvat

– Koin sen suurena kunniatehtävänä, siunata minun alueeltani lähtöisin ollut henkilö, jonka elämä oli koskettanut monia, Huhtasuon aluekappalainen **Paulus Pikkarainen** muistelee hieman yli vuoden takaisia tapahtumia.

Mäkihyppylegenda **Matti Nykäsen** viimeistä matkaa oli saattamassa tuhansien kaupunkilaisten joukko. Itse siunaus, jonka Pikkarainen toimitti, järjestettiin kuitenkin yksityisesti omaisille ja ystäville. Siitä lähtökohdasta hän myös tehtävänsä lähestyi.

– Papin näkökulmasta jokainen siunaus on yhtä tärkeä, ja minun tehtäväni oli palvella vainajan omaisia parhaani mukaan. Olimme sopineet tiedotuskäytännöistä kirkkoherran kanssa hyvissä ajoin, enkä omasta toiveistani antanut haastatteluja, vaikka niitä kysyttiin. Halusin näin kunnioittaa omaisten surua. En koe, että se olisi ollut tavallista jännittävämpi toimitus.

Suuri mediahuomio on papin työssä harvinaista. Esiintyjä pappi sen sijaan on melkein joka päivä: puhuja, laulaja, instituution edustaja. Aina ei tule ajatelleeksi, että myös pappi jännittää. Ei välttämättä sitä suurta kirkkoyleisöä, mutta esimerkiksi omaa laulusuoritusta tai vierasta kotia. Tai kaikkein tutuinta, vaikkapa omaa puolisoa yleisön joukossa.

” Minusta tärkeän hetken ikuistaminen ei vähennä tilan pyhyttä.

Sosiaalinen media ja kaikkialla läsnä olevat kamerat ovat muuttaneet käsitystämme julkisuudesta ja yksityisyydestä, mikä näkyy papinkin työssä. Etenkin vihkimisissä, mutta myös siunaus-, kaste- ja konfirmaatiotilaisuuksissa kännykät kaivetaan hyvissä ajoin esiin ja salamat räpsyvät.

– Vihkimisissä hän on usein ammattikuvaa paikalla, ja he kysyvät yleensä rajat, mihin asti kuvaaja saa tulla. Minua ei häiritse, vaikka kuvaaja roikkui katosta, mutta toisilla on erilainen ajatus siitä, mitä vaikka alttarin alueella saa tapahtua. Minusta tärkeän hetken ikuistaminen ei vähennä tilan pyhyttä, Jyväskylän seurakunnan yhteiskuntavastuun pappi **Kirsi Pohjola** sanoo.

Sekä Pohjola että Pikkarainen pitävät kuvaamisen ja sosiaalisen median läsnäoloa

positiivisina asioina. Työssä tärkeää on yleisön tunnistaminen, eri ihmisille kun puhutaan eri tavalla. Sitä nykyteknologia saattaa joskus hämärtää, kun osa kastettavan lapsen läheisistä saattaakin olla tilaisuudessa läsnä vaikka Skype-yhteyden kautta toiselta puolelta maapalloa. Tai saarnan pystyy kuvaamaan papin tietämättä suorana lähetyksenä internetiin.

– Kyllä se pitää ottaa huomioon. Mutta edelleen suuntaan sanani paikalla olevalle yleisölle, Paulus Pikkarainen toteaa.

– Rinnastan tämän omaan sosiaalisen median käyttöön: minulla ei ole erillisiä ammattitilejä, vaan henkilökohtaiset tilini ovat avoimet. Jaan siellä innokkaasti vaikkapa jalapalloisälittäjiä, enkä koe, että se on ristiriidassa työminäni kanssa. Samalla tavalla suljetuksi ajatellussa tilaisuudessa sanotun täytyy kestää laajempikin valo.

Yksittäisistä pappien kirkollisissa tilaisuuksissa pitämistä puheista on noussut Suomen mittakaavassa pienenä kohuja. Ilmiöstä ei kuitenkaan voi puhua, eivätkä papit koe olevansa tarkkailun alla. Edelleen pappia tullaan kuulemaan, ei vahtimaan.

Kirsi Pohjolan tie papiksi ei ole ihan tavallinen. Hän teki pitkän työuran Jyväskylän yliopistossa yhteiskuntatutkimuksen parissa ennen teologian opintoja. Esiintymiskokemusta oli luentojen pitämisestä, ja elämäkokemus ja avoin luonne tekivät ihmisten kohtaamisesta luontevaa. Sen sijaan hän jännitti alkuun hyvin tyypillistä asiaa: osamattomuuttaan.

– Olinhan minä käynyt kirkossa, mutta en koskaan ollut miettinyt, mitä alttarilla tapahtuu. Ihan nolla-asteelta lähdin, piti opetella liturgiset laulut ja koko messu. Sitä häpeän tunnetta, kun välillä hävisi sävel täysin päästä. Voin paljastaa salaisuuden: otin muutaman laulutunnin, Pohjola muistelee.

Jännityksen takia hän on mennyt kerran niin jumiin, että eräs seurakuntalainen jopa huomautti epäviisästä laulusta. Silloin syypää oli oma aviomies.

– Ihan muutama viikko sitten meillä oli osana yhteiskunnallisten keskustelujen sarjaa tilaisuus, jonka mieheni juonsi. Sen jälkeen oli messu, ja kesken kaiken tajusin, että se oli ensimmäinen kerta kun mieheni oli kuuntelemassa messuani. Se jännitys löi sitten yli, hän nauraa.

Jännittävimpiä osia papin työtä eivät välttämättä olekaan suuret seremonialliset tilaisuudet vaan se kaikkein pienin. Se, kun seiso vieraan oven takana ja painaa ovikelloa. Sekin on esiintymistä, koska yleensä toinen ihminen kohtaa ensisijaisesti papin, ei Kirsiä tai Paulusta.

– Siinä käsitellään usein vaikeita asioita, eikä ole ennalta selvää, mikä ihmisten suhtautuminen kirkkoon on. Mutta tämä valkoinen kaulapanta on sellainen supermiehen viitta, että papille annetaan lupa kysyä asioita, jotka muiden suusta tulokittaisiin tungetteleviksi, Pikkarainen toteaa.

Erityisen herkkiä näistä pienistä kohtaamisista tekee se, että usein kumpikin osapuoli jännittää, ja tilanteen ohjaaminen on aina papin vastuulla. Yleensä kaikki menee kii-

tenkin hyvin paitsi valkoisen supermiehen viitan ansiosta, myös koska ihmisillä on kohdattessa edelleen taipumus yrittää pitää toisistaan.

Pohjola muistelee lämmöllä tapausta, jossa hän meni tapaamaan aviomiehensä menettäneitä naisia.

– Jälkeenpäin hän kertoi jännittäneensä tapaamista ja kipeästä asiasta puhumisista, yrittäneensä jaksaa vähän siivotakin. Hän sanoi helpottuneena: minä niin jännitin pappia, mutta sieltähän tulikin Kirsi!

Huhtasuon aluekappalainen Paulus Pikkarainen on toiminut pappina kymmenkunta vuotta, mutta Matti Nykästä siunatessaan hän oli ollut Jyväskylän seurakunnassa vasta puolisen vuotta. Uudet tilat, uudet käytännöt ja uusi yhteisö tuovat hänestä aina pienen alkujännityksen.

Rippikoulun suosio jatkuu. Tutkimusten mukaan nuoret kokevat rippikoulun arvokkaaksi kokemukseksi elämässään.

Leiriseurana pappi, isonen – ja hevonen

Jyväskylän seurakunnassa suunnitellaan nyt paljon toivottua ratsastusriparia.

SIRPA KOIVISTO teksti
JOONAS HARTIKAINEN kuva

Rippikouluun halutaan, ja erityisesti teemariarit kasvattavat suosiotaan. Näin voisi tiivistää tilanteen Jyväskylän seurakunnassa tällä hetkellä.

– Seurakuntamme osalta luvut ovat todella rohkaisevia, koska suurin osa ikäluokasta käy edelleen rippikoulun. Viime vuonna osuus oli 93 prosenttia kirkkoon kuuluvasta ikäluokasta ja koko ikäluokasta prosenttiluku oli noin 80, iloitsee Jyväskylän seurakunnan rippikoulupappi **Ville von Gross**.

Rippikoulua kehitetään jatkuvasti, ja suunnitelmia tehdään jo vuotta 2021 varten. Vesalan re-

montin vuoksi Jyväskylän seurakunnan rippikoululeirejä järjestetään ensi kesänä muissa leirikeskoksissa. Myös teemaleirejä on suunnitteilla.

– Valikoimaa lisätään ja rippileirien määrä lisääntyy. Uutena teemana suunnittelemme ratsastusriparia, Von Gross sanoo.

Jyväskylässä rippikoululaisten ikäluokka on tänä vuonna noin 1 180, ja vuonna 2021 määrä nousee 1 300 nuoreen. Syntyvyyden väheneminen laskee jatkossa myös rippikoulun osallistujamääriä.

Valtakunnallisesti rippikoululaisten määrä kasvoi vuonna 2019 selvästi edellisvuoteen verrattuna. Rippikouluun osallistui 49 931

nuorta, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 48 133. Kaikista 15-vuotiaista rippikouluun osallistui viime vuonna 77,4 prosenttia. Kirkkoon kuuluvista 15-vuotiaista rippikouluun osallistui noin 92 prosenttia.

” Rippikoululla on tutkimusten mukaan positiivinen vaikutus nuorten elämään.

– Rippikoulun suosio kertoo pitkäaikaisesta ja määrätietoisesta työstä. Nuorten kuuleminen, isoes, riittävät resurssit ja rohkeus

kokeilla uutta ovat muutamia suosion avaimia, rippikoulutyön asiantuntija **Jari Pulkkinen** Kirkkohallituksesta toteaa.

Rippikoululla on tutkimusten mukaan positiivinen vaikutus nuorten elämään, ja melkein kaikki nuoret kokevat rippikoulun erityisen arvokkaaksi kokemukseksi elämässään.

Von Gross lukee valtakunnallisia ja erityisesti Jyväskylän rippikouluilastoja iloisella mielellä.

– Osallistujaluvut ilahduttavat, mutta rippikoulua pitää kehittää edelleen. Erityisesti pitää panostaa rippikoulun jälkeiseen ajanjaksoon. Meidän tulee ottaa nuoria aktiivisemmin osaksi seurakunnan toimintamuotoja, muunkin

kuin pelkän isokoulutuksen kautta, hän sanoo.

Myös aikuisrippikoululaisten määrä kasvoi valtakunnallisesti. Vuonna 2019 aikuisrippikoululaisia oli 1 150, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 1 034.

– Aikuisrippikoulun kehittämiseen on syytä panostaa tulevina vuosina. Kiinnostus sitä kohtaan näyttää olevan kasvussa. Syitä osallistua aikuisrippikouluun on monia, kuten häät, on pyydetty kummiksi tai halu pohtia elämän suuria kysymyksiä. On tärkeää kehittää aikuisrippikoulua mahdollisimman joustavaksi osallistujien tarpeita vastaavaksi, Pulkkinen sanoo.

Elämästä

Aina on mukavampaa, kun ympärillä on toimintaa

HEIKKI IMPIÖ teksti ja kuva

Olen **Kari Koitela**, 62. Asun yhdessä äidin ja isän kanssa, siskoni ja veljeni asuvat jo muualla. Olen pienestä pitäen ollut aika energinen ihminen. Tykkään olla monessa mukana, ja aina on mukavampaa, kun ympärillä tapahtuu. Olen kova puhumaan ja tykkään jutella ihmisten kanssa. Osaan välillä suuttuakin, kaikillehan tulee välillä huonojakin päiviä.

Viitenä päivänä viikossa kuljen taksilla Jyväskylän kaupungin Päivävalle Kortepohjaan. Olen hyvässä ajoin paikalla, kun toiminta al-

kaa kello 9. Viitosryhmämme koostuu vähän vanhemmista ihmisistä, ja päivän aikana puuhailamme kaikenlaista.

Välillä askartelemme ja keskustelemme, ja joka päivä syömme hyvän aterian. Ennen kotiin lähtöä juomme vielä pullakahvit. Paluumatkalle lähdän iltapäivällä klo 14.

Kotona katselen jonkun verran televisiota. Seuraan mielenkiinnosta myös kiinalaista tv-kanavaa. Viime aikoina uutisissa on puhuttu paljon Kiinasta lähtöisin olevasta koronaviruksesta. Kirjastoautolla piipahdan lainaamassa kirjo-

ja. En osaa lukea, mutta löytyyhän sieltä myös kuvakirjoja.

Tykkään liikkua ulkona ja teen melko pitkiä kävelylenkkejä lähes päivittäin. Ulkomaillakin on tullut reissattua. Olen käynyt Israelissa seurakuntamatkalla, Egyptissä ja useamman kerran Espanjassa.

Seurakunnan toiminnassa olen ollut mukana niin kauan kuin jaksan muistaa. Partiosta ja lippukunnastani Reippaista Pojista on paljon mukavia muistoja. Kerran viikossa käyn kehitysvammaisten kerhossa Aseman Pysäkillä. Keväälle on sovittu erityisryhmien jumalan-

palvelus, jossa saan olla mukana jatkamassa ehtoollista.

Kaikkein eniten olen nauttinut viikonlopun mittaisista tai jopa pidemmistä leireistä. Entisaikaan sain Vesalan leireillä olla myös keittiön puolella apulaisena tiskaamassa ja keittämässä kahvia. Ajat ovat muuttuneet, ja nyt työskentelyyn tarvittaisiin hygieniapassi.

Eri puolille Lappia suuntautuneet leirimatkat ovat myös olleet aivan huippuja. Sääli, että niitä ei taloudellisista syistä järjestetä enää entiseen malliin. Tulevana kesänä on onneksi luvassa yhden yön retki Valamon luostariin.

Kari Koitela kaipaa vanhan ajan talvia, jolloin pääsi hiihtämään ja laskemaan pulkalla. Hän seuraa ajankohtaisia uutisia ja on ilmastomuutoksen lisäksi huolissaan koronaviruksen leviämisestä.